

เอกสารข่าว

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ
ฉบับที่ ๑๑/๒๕๖๔ วันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เมื่อวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๖๔ คณะอนุกรรมการด้านสิทธิมนุษยชนและสิทธิเสรีภาพ ในคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สิทธิเสรีภาพและการคุ้มครองผู้บริโภค วุฒิสภา ประชุมผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (โปรแกรม Cisco Webex Meetings) โดยมี นายสุวัฒน์ ตันยวรรธนะ ประธานคณะกรรมการ เป็นประธานการประชุม เพื่อพิจารณารายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี ๒๕๖๓ โดยเชิญผู้แทนจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และกรมราชทัณฑ์ เข้าร่วมประชุม

โดยที่ประชุมคณะอนุกรรมการได้พิจารณารายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี ๒๕๖๓ โดยเชิญผู้แทนจากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) เข้าร่วมประชุมและให้ข้อมูลในภาพรวมการจัดทำรายงานฉบับดังกล่าว และผู้แทน กสม. ได้ให้ข้อมูลแผนการดำเนินการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี ๒๕๖๓ ดังนี้

❖ **ขั้นที่ ๑ การวางแผน** » โดยประมวลสถานการณ์สิทธิมนุษยชนที่ผ่านมา และจัดทำข้อมูลเบื้องต้นพร้อมนำเสนอประเด็นหลักที่จะติดตามในปี ๒๕๖๓

❖ **ขั้นที่ ๒ การเก็บข้อมูล/ตรวจสอบ** » เป็นการรวบรวมข้อมูลภายในสำนักงาน กสม./ การรวบรวมข้อมูลจากภายนอก เช่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สื่อต่าง ๆ /การประชุม/การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสัมภาษณ์เฉพาะกลุ่มกับบุคคล/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

❖ **ขั้นที่ ๓ การเปรียบเทียบ/การวิเคราะห์** » โดยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ ๒ มาทำการเปรียบเทียบ/ตรวจสอบมาตรฐานสิทธิมนุษยชน ดังนี้ (๑) สนธิสัญญาหลักด้านสิทธิมนุษยชนและรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (๒) สรุปข้อสังเกต (Concluding Observations) ของกลไกประจำสนธิสัญญาหลักด้านสิทธิมนุษยชนและ (๓) การตอบรับของรัฐบาลต่อข้อเสนอแนะจากกระบวนการ UPR /การวิเคราะห์และประเมินผลความสอดคล้องกับมาตรฐานสิทธิมนุษยชนข้างต้นของประเด็นนั้น ๆ จากปีที่ผ่านมา

โดยในรายงานฯ เป็นการกำหนดหัวข้อตามพันธกรณีที่ประเทศเข้าร่วมเป็นภาคีสถิติสัญญา ประกอบด้วย ๕ บท ดังนี้

● **บทที่ ๑ บทนำ** เป็นการกล่าวถึงหน้าที่และอำนาจของ กสม. ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔๗ (๒) และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๖ (๒) ซึ่งกำหนดให้ กสม. จัดทำรายงานดังกล่าวเสนอต่อรัฐสภาและคณะรัฐมนตรี และเผยแพร่ต่อประชาชน

● **บทที่ ๒ การประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนในสถานการณ์เฉพาะ** เช่น การแพร่ระบาดของโรคโควิด-๑๙ โดยเห็นว่ารัฐบาลได้ออกมาตรการอย่างเข้มงวดหลายประการเพื่อควบคุมการแพร่ระบาดของโรคดังกล่าว ที่เป็นการจำกัดสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐาน บางประการที่รัฐบาลนำมาใช้เป็นมาตรการที่จำเป็นและได้สัดส่วนกับความรุนแรงของสถานการณ์ เป็นต้น

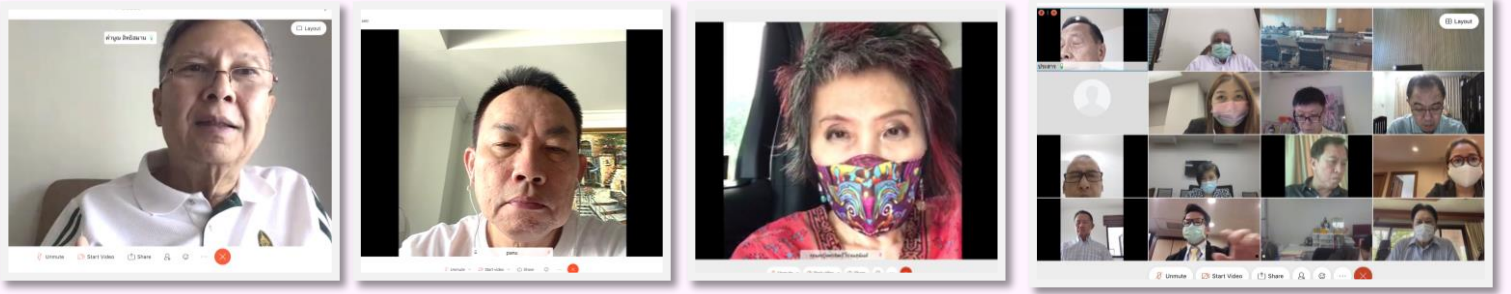
● **บทที่ ๓ การประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง** เช่น การเข้าถึงความยุติธรรม ในปี ๒๕๖๓ รัฐยังคงส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงสิทธิในกระบวนการยุติธรรมต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา ปัญหาเรือนจำแออัดรัฐบาลได้มีมาตรการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาคความแออัดของผู้ต้องขังในเรือนจำ เป็นต้น

● **บทที่ ๔ การประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม** เช่น ในปี ๒๕๖๓ สถานการณ์การจ้างแรงงานมีแรงงานในระบบถูกเลิกจ้างเพิ่มขึ้น ปัญหาการเลิกจ้างโดยไม่เป็นธรรม สิทธิชุมชนในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งพบปัญหาการดำเนินโครงการต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อสิทธิชุมชน

● **บทที่ ๕ การประเมินสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของกลุ่มบุคคล** เช่น ในปี ๒๕๖๓ รัฐบาลได้ดำเนินการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิเด็กในหลายด้าน ในส่วนของกลุ่มผู้สูงอายุรัฐบาลมีการเตรียมความพร้อมรองรับประชากรสูงอายุที่จะเพิ่มจำนวนมากขึ้น เพื่อส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิที่เป็นรูปธรรมและสามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพ เป็นต้น

ยพ. กคส.

โดยที่ประชุมคณะกรรมการฯ ได้มีข้อเสนอแนะในเบื้องต้นต่อการจัดทำรายงานผลการประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย ปี ๒๕๖๓ ของ กสม. เช่น

- การประเมินสถานการณ์ด้านสิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมืองในเรื่องสิทธิในกระบวนการยุติธรรม ในรายงานฯ มีการประเมินสถานการณ์เพียงการให้ประชาชนสามารถเข้าถึงสิทธิตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา พ.ศ. ๒๕๔๔ และพระราชบัญญัติกองทุนยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๘ เท่านั้น ซึ่งเห็นว่าควรมีการประเมินสถานการณ์ในกระบวนการยุติธรรมทั้งระบบ รวมทั้งการวิเคราะห์ความล้มเหลวที่เกิดขึ้นในกระบวนการยุติธรรม
- การประเมินสถานการณ์เกี่ยวกับเรือนจำแออัดตามรายงานฯ จะมีเพียงการประเมินสถานการณ์เฉพาะในเรื่องของเรือนจำแออัดเท่านั้น ซึ่งเห็นว่างานราชทัณฑ์ยังมีงานด้านอื่น ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับสิทธิมนุษยชนหลายประการ จึงควรมีการประเมินสถานการณ์ด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งระบบงานราชทัณฑ์ทั้งระบบ เพื่อให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชน
- การประเมินสถานการณ์เกี่ยวกับสิทธิด้านการศึกษา ควรมีการวิเคราะห์ปัญหาการเข้าถึงการศึกษาของประเทศไทยอย่างแท้จริง เพื่อให้ทราบสาเหตุของปัญหาที่ทำให้เด็กไม่สามารถเข้าถึงการศึกษาระดับพื้นฐานตามที่รัฐธรรมนูญให้การรับรองไว้
- การประเมินสถานการณ์การชุมนุมเรียกร้องทางการเมืองของนักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชน โดยตามรายงานฯ กสม. ได้มีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งเห็นว่าการประเมินสถานการณ์ดังกล่าวควรมีการประเมินสถานการณ์ทั้งสองด้าน โดยควรมีข้อเสนอแนะต่อผู้ชุมนุมด้วย
- กสม. ควรมีการประเมินสถานการณ์เกี่ยวกับการออกกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เพื่อที่จะทำให้เกิดสิทธิและเสรีภาพตามที่รัฐธรรมนูญได้ให้การรับรองไว้ และควรมีการพิจารณาศึกษาปัจจัยหรือองค์ประกอบสำคัญที่ผ่านมาในการดำเนินงานของ กสม. ที่ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือประชาชนได้ศึกษา เพื่อเป็นแนวทางหรือนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

